

ÚDARÁS
CRAOLACHÁIN
NA hÉIREANN

BROADCASTING
AUTHORITY
OF IRELAND

Scéim *Fuaim & Fís 4*

1. Brollach	3
2. Réamhrá	3
3. Ról an BAI	4
3.1 <i>Fuaim agus Fís 4</i> - Comhthéacs Reachtach.....	4
3.1.1 Catagóirí maoinithe na Scéime	4
3.1.2 Cuspóirí na Scéime	5
3.2 <i>Fuaim agus Fís 4</i> – Comhthéacs Straitéiseach	5
4. Scóip <i>Fuaim agus Fís 4</i>	6
4.1 Teilifís agus Raidió	6
4.2 Téamaí na gClár.....	6
4.3 Struchtúir agus Seánraí na gClár	7
4.4 Critéir Incháilitheachta	7
4.5 Rochain Phoiblí ar Chláir Mhaoinithe	9
4.6 Beartais Choimhdeacha.....	9
5. Maoiniú	9
5.1 Leithdháileadh Cistí faoi <i>Fuaim agus Fís 4</i>	9
5.2 Uaschéatadán maoinithe ar fáil.....	9
5.3 Dualgais i dtaca le cúnamh Stáit do shaothair chlosamhairc san AE	10
5.4 Babhtáí Maoinithe.....	11
5.5 Maoiniú do chéimeanna eile den phróiseas léiriúcháin	11
5.6 Aisghábháil maoinithe.....	11
5.7 Aitheantas ar mhaoiniú	11
6. Iarratas, Measúnú agus Bronnadh an mhaoinithe	11
6.1 An Próiseas Iarratais	12
6.2 An Próiseas Measúnaithe	12
6.3 An Próiseas Bronnta.....	12
7. Athbhreithniú ar <i>Fuaim agus Fís 4</i>	13
8. Aguisín 1 – Creat Reachtaíochta	14

1. Brollach

Is í fíís Údarás Craolacháin na hÉireann tírdhreach a bheith ag na meáin in Éirinn ina léirítear agus lena múnlaítear an cineál daoine atá ionainn. Sa domhan seo atá á dhomhandú siar, aithnítear san aidhm sin oidhreacht agus traidisiúin shuaithinseacha na hÉireann mar aon lena admháil nach bhfuil aon dul ón athrú agus ón gclaochlú. Tá an Scéim Fuaim agus Fíise lánach dár bhfíis agus dár gcuspóirí straitéiseacha gaolmhara - bunábhar fuaim agus closamhairc atá ábhartha ó thaobh an chultúir de a mhéadú do lucht féachana agus éisteachta na hÉireann; tírdhreach meán a chothú a léiríonn an éagsúlacht atá i sochaí na hÉireann agus atá inrochtana ag an éagsúlacht sin; agus, tacú le cláir ardchaighdeán sa Ghaeilge.

Bunaíodh an Scéim Fuaim agus Fíise faoin Acht Craolacháin (Maoiniú), 2003, agus tá cion tairbhe nach beag déanta aici ar mhaithe leis an gcraoltóireacht in Éirinn agus ar mhaithe le saol na hÉireann. Tá méid an chion tairbhe sin dearbhaithe san athbhreithniú le déanaí ar Fhuaim agus Fís 3 a rinne *Mediatiq*úe thar ceann an Údaráis. Ó 2015 i leith, tá aon bhabhta maoiniúcháin déag curtha i gcrích faoi Fhuaim agus Fís 3 trína soláthraíodh maoiniú do 1,322 thionscadal dar luach €60.7m san iomlán. Chabhraigh an scéim le 2,654 uair an chloig de bhunábhar Gaeilge a chraoladh ar fud na teilifíse agus an raidió a mhaoiniú.

Éascaítear le Fuaim agus Fís bunábhar atá ábhartha ó thaobh an chultúir de a tháirgeadh don lucht féachana agus éisteachta in Éirinn, is bunábhar nach ndéanfaí murach sin, lena n-áirítear cláir i nGaeilge, agus is cuid bhunúsach é den bhonneagar maoiniúcháin don earnáil léiriúcháin neamhspleách. Oibrítear an scéim ar bhonn oscailte, agus éascaítear léi rannpháirtíocht a bheith ag raon éagsúil de lucht déanta clár, idir ghnóthas beag áitiúil a dhéanann cláir do chraoltóirí pobail agus áitiúla, agus tithe léiriúcháin móra a dhéanann scannáin do lucht féachana agus éisteachta náisiúnta agus idirnáisiúnta. Trína bearta coimhdeacha, tacaíonn an scéim ina theannta sin le hoiliúint agus forbairt scileanna a bhfuil géarghá leo.

Tá an Scéim Craolacháin (Maoiniú) Fuaim agus Fíise 4 a chuirtear i láthair thíos curtha le chéile faoi threoir ag an athbhreithniú ar an scéim a tháinig roimpi agus ag an ionchur fiúntach ó fhreagróirí i gcomhairliúchán poiblí, ar dá mbarr sin araon atá roinnt athruithe déanta ar riarachán agus ar oibriú na scéime. Is léir gur mór ag craoltóirí, lucht déanta clár agus an ag an bpobal i gcoitinne scéim trína seachadtar bunábhar ardchaighdeán, trína léirítear eispéireas na hÉireann sa tír seo agus thar lear maidir lena héagsúlacht uile agus trína saibhrítear oidhreacht craolacháin na hÉireann.

2. Réamhrá

Is scéim tacaíochta do chlár í *Fuaim agus Fís 4*. Tá an scéim á feidhmiú ag an BAI agus tá sí á maoiniú ón táille ceadúnais teilifíse. Ceann de na cuspóirí atá ag an Scéim seo is ea tacú le cruthú cláir inrochtana a léiríonn cultúr, stair, teanga agus éagsúlacht na hÉireann; cláir a bhfuil cuspóir chultúrtha agus/nó phobail acu do lucht féachana Éireannach leathan. Seo é an ceathrú sprioc atá ag an Scéim¹.

Sa cháipéis seo, leagtar síos príomhphointí na Scéime i dtéarmaí ról Údaráis Chraolacháin na hÉireann (“BAI”), na cuspóirí, a scóip, an maoiniú atá ar fáil agus na próisis oibríochta. Foilseoidh an BAI doiciméid tacaíochta d’iarratasóirí maidir leis na babhtaí maoinithe agus aon fhorbairtí eile ar bhonn rialta le linn shaolré na Scéime.

¹ D’fheidhmigh *Fuaim agus Fís I* idir 2005 agus 2009, *II* idir 2010 agus 2014, agus *III* idir 2015 agus 2019.

3. Ról an BAI

Déantar foráil i gCuid 10 den Acht Craolacháin, 2009 (“an tAcht”) chun 7% de na glanfháltais táille cheadúnas teilifíse a íoc amach (“an Ciste Craolacháin”) trí Scéim maoinithe, nó trí scéimeanna arna bhforbairt agus arna mbainistiú ag Údarás Craolacháin na hÉireann (“an BAI”) agus arna bhfaomhadh ag an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha (“an tAire”). Cuimsíonn an Ciste riarachán aon scéim, nó scéimeanna, mar aon le deontais maoinithe. Sa chás nach n-íocann an BAI an leithdháileadh iomlán maoinithe in aon bhliain amháin, féadtar an t-airgead sin a thabhairt anonn lena íoc amach sa bhliain ina dhiaidh sin.

3.1 Fuaim agus Fís 4 - Comhthéacs Reachtach

3.1.1 Catagóirí maoinithe na Scéime

Foráiltear in Alt 154(1) den Acht² go réiteoidh agus go gcuirfidh an BAI scéim nó scéimeanna faoi bhráid an Aire chun cistí a dheonú chun tacú le gach clársceidealú nó le haon cheann den chlársceidealú a leanas:

- a) Cláir nua theilifíse nó chraolachán fuaim, lena n-áirítear príomhscannáin, beochan agus dráma ar chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann, lena n-áirítear
 - (i) Stair (lena n-áirítear stair a bhaineann le ceantair, grúpaí nó gnéithe d’eispéireas, gníomhaíocht nó tionchar ar leith);
 - (ii) Foirgnimh stairiúla;
 - (iii) An comhshaol nádúrtha;
 - (iv) Oidhreacht tíre, tuaithe agus dúchais;
 - (v) Na healaíona traidisiúnta agus comhaimseartha;
 - (vi) An Ghaeilge;
 - (vii) Eispéireas na hÉireann i gcomhthéacsanna Eorpacha agus idirnáisiúnta;
- b) Cláir nua theilifíse nó chraolacháin fuaim chun feabhas a chur ar litearthacht daoine fásta nó na mean;
- c) Cláir nua theilifíse nó chraolacháin fuaim a mhúsclaíonn feasacht agus tuiscint phoiblí ar shaincheisteanna domhanda a imríonn tionchar ar an Stát agus ar thíortha eile seachas an Stát;
- d) Cláir faoi ailt (a), (b) agus (c) sa Ghaeilge agus,
- e) Na beartais choimhdeacha siúd a theastaíonn chun tacú le scéimeanna arna réiteach faoi ailt (a), (b), (c) agus (d) thuas.

Forálann Alt 154(5) den Acht, go bhféadfaidh an tÚdarás, agus scéim á réiteach acu, aird a bheith acu ar riachtanais forbartha craoltóirí pobail.

Forálann Alt 154(6) den Acht go mbeidh aird ag an Údarás, agus scéim á réiteach acu, ar thuiscint agus ar thaitneamh a bhaint as cláir theilifíse faoin scéim ag daoine atá bodhar nó a bhfuil deacrachtaí éisteachta acu.

² Leagtar amach príomhfhorálacha an Achta Chraolacháin 2009 in Aguisín I.

3.1.2 Cuspóirí na Scéime

Tagann cuspóirí na Scéime ó Alt 155 den Acht, seo mar a leanas iad:

- **Caighdeán:** Cláir ardchaighdeán a fhorbairt bunaithe ar chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann
- **An Ghaeilge:** Na cláir seo a fhorbairt sa Ghaeilge;
- **Fáil ar Chláir:** An fháil a mhéadú atá ar chláir dá dtagraítear in ailt (a) agus (b) don lucht féachana sa Stát;
- **Ilghnéitheacht:** Ionadaíocht a dhéanamh d'éagsúlacht an chultúir agus na hoidhreacht Éireannaí;
- **Oidhreacht:** Oidhreacht bhéil na hÉireann agus gnéithe d'oidhreacht na hÉireann a thaifeadadh atá ag éirí scáinte, atá faoi bhagairt, nó nár thaifeadadh roimhe seo, agus,
- **Craoltóireacht áitiúil agus pobail:** An chraoltóireacht áitiúil agus pobail a fhorbairt.

3.2 Fuaim agus Fís 4 – Comhthéacs Straitéiseach

Luaitear sprioc tábhachtach i ráiteas straitéise an Údaráis, is é sin *'ábhair ilchineálacha agus cultúrtha atá ábhartha do lucht féachana/éisteachta Éireannacha a spreagadh'*. Tacaíonn na trí chuspóirí straitéiseacha a leanas le baint amach na sprice seo:

- (i) Léiriúcháin agus Fáil ar chláir cultúrtha atá ábhartha do lucht féachana/éisteachta Éireannach a mhéadú
- (ii) Cláir Ghaeilge ar ardchaighdeán a chur chun cinn agus a spreagadh
- (iii) Meán chumarsáide atá inrochtana do mhuintir na hÉireann agus a dhéanann ionadaíocht ar ilghnéitheacht ar Éireannaigh.

Sa chomhthéacs seo, trí scéimeanna do chláir a fhorbairt agus a fhoilsiú faoin gCiste Craolacháin, tá sé mar aidhm ag an Údarás a chinntiú go dtagann méadú ar *réimse agus ar fhoinsí na gclár raidió agus teilifíse cultúrtha atá ábhartha agus ar ardchaighdeán, cláir Ghaeilge san áireamh, atá ar fáil do lucht féachana/éisteachta Éireannach* agus go bhfuil *níos mó ilghnéitheacht le feiceáil sna meáin chlosamhairc in Éirinn i dtéarmaí na hábhair a léirítear agus i dtéarmaí na ndaoine féin atá bainteach le léiriú na gclár.*

Agus an Scéim Maoinithe Craolacháin á cur i bhfeidhm ag an BAI, tá sí ag glacadh le cur chuige straitéiseach leathan i dtaca le cur i bhfeidhm scéimeanna faoin gCiste Craolacháin bunaithe ar na tosaíochtaí seo a leanas:

- (i) Struchtúir a bhunadh a dhíríonn ar phríomhthosaíochtaí an Achta agus a chinntíonn go ndéantar leithdháileadh éifeachtach ar mhaoiniú;
- (ii) Naisc láidre agus meicníochtaí a fhorbairt d'fhonn idirphlé a chruthú leis an earnáil chraoltóireachta agus le gníomhaireachtaí poiblí eile chun treochtaí sa chraoltóireacht agus sna hearnálacha eile a thuiscint agus chun tacú le cinntí a thógail a bhaineann le huimhreacha agus le struchtúr scéimeanna.
- (iii) Solúbthacht laistigh de struchtúir scéimeanna a choinneáil chun a chinntiú go bhfuil cúrsaí riaracháin agus bainistíochta an Chiste á ndéanamh go héifeachtach chun dul i ngleic le riachtanais na hearnála chraoltóireachta agus chun a chinntiú go mbaintear amach cuspóirí an Achta.

Tá bunluachanna mar bhonn agus mar thaca ag cur chuige an BAI i leith scéim a fheidhmiú. Chun na críche sin, geallann an BAI go mbeidh sé:

- **Cothrom** – ó thaobh próisis, nósanna imeachta agus cinní de.
- **Neamhspleách** – feidhmeoidh sé mar rialálaí neamhchlaonta.
- **Ina shaineolaí** – trí chur lena chuid eolais, trí thaighde a dhéanamh agus trí ghealltanas a thabhairt bheith ag síorfhoghlaim faoin ngairm feasta.
- **Freagrach** – as a chinntí, a rialachas agus a chuid acmhainní.

4. Scóip Fuaim agus Fís 4

4.1 Teilifís agus Raidió

Tacóidh *Fuaim agus Fís 4* le cláir raidió agus theilifíse ar chainéil chraolacháin phoiblí, tráchtála agus phobail a chomhlíonann na ceanglais reachtaíochta i dtaca le fáil bheith ag lucht féachana Éireannach orthu (féach ‘craoltóirí incháilithe’ i gcuid 4.4 thíos).

4.2 Téamaí na gClár

Cuireann *Fuaim agus Fís 4* tacaíocht mhaoinithe ar fáil chun cláir nua theilifíse agus raidió a chur i dtoll a chéile ar na ceithre théama a leanas. Léiríonn seo forálacha Acht 2009 agus glacann an BAI le hiarratais ar chlár ar théama aonair nó ar chlár a chuimsíonn roinnt téamaí araon.

(a) Cultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann

Cuireann an reachtaíocht na samplaí a leanas ar fáil d’ábhair chlár a bhaineann leis na téamaí seo agus tugtar breac-chuntas orthu seo thíos mar thagairt.

- Stair (lena n-áirítear stair a bhaineann le ceantair, grúpaí nó gnéithe d’eispéireas, gníomhaíocht nó tionchar ar leith);
- Foirgnimh stairiúla;
- An comhshaol nádúrtha;
- Oidhreacht tíre, tuaithe agus dúchais;
- Na healaíona traidisiúnta agus comhaimseartha;
- An Ghaeilge; agus,
- Eispéireas na hÉireann i gcomhthéacsanna Eorpacha agus idirnáisiúnta.

Ní hiad seo an t-aon chatagóirí clár faoin téama seo ar féidir leis an gCiste tacú leo. Glacann an tÚdarás le meon fairsing ar chultúr na hÉireann agus áirítear leis a ghnéithe comhaimseartha go léir. Cuireann an reacht samplaí de théamaí clár ar tairiscint, ach ní gá go mbeadh tograí clár teoranta do na limistéir seo ag iarratasóirí. Is é an toradh idéalach don Chiste toradh ag a bhfuil cothromaíocht idir léiriú ar an aimsir atá caite in Éirinn agus aimsir bheoga na linne seo.

(b) Litearthacht Daoine Fásta nó Litearthacht sna Meáin

Ba cheart go ndíreofaí ábhair chláir i dtreo modhanna chun feabhas a chur ar litearthacht daoine fásta nó litearthacht na meán. Is é an sainmhíniú a thugtar ar litearthacht daoine fásta ná labhairt, éisteacht, léamh, scríobh, uimhearthacht agus teicneolaíocht laethúil a úsáid chun cumarsáid a dhéanamh agus chun faisnéis a láimhseáil. Is é an sainmhíniú a thugtar ar litearthacht na meán san Acht Craolacháin, 2009, tuiscint phoiblí níos fearr a bhaint amach ar chineál agus ar shainréithe na meán craolta agus leictreonach ghaolmhar, an próiseas trína roghnaítear agus trína gcuirtear iad i dtoll a chéile, na córais rochtana atá ar fáil agus a rialáil.

(c) Saincheisteanna domhanda

Cláir a mhúsclaíonn feacht agus tuiscint phoiblí ar shaincheisteanna domhanda a imríonn tionchar ar an Stát agus ar thíortha eile seachas an Stát.

(d) an Ghaeilge

Cláir faoi (a), (b) agus (c) sa Ghaeilge.

4.3 Struchtúir agus Seánraí na gClár

Glacann an BAI le hiarratais a chuimsíonn gach formáid agus seánra clársceidealaithe seachas cláir a chuirtear i dtoll a chéile go príomha don nuacht agus cúrsaí reatha, amhail a fhoráiltear faoi Alt 154(d) den Acht Craolacháin, 2009.

4.4 Critéir Incháilitheachta

Féadfaidh craoltóirí teilifíse nó raidió nó léiritheoirí neamhspleáchas iarratais ar *Fuaim agus Fís 4* a sheoladh ar aghaidh. Shocraigh na critéir incháilitheachta an caighdeán íosta nach mór a bhaint amach d'fhonn bheith incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar chistiú.

(a) Ceanglas chun craoladh a dhéanamh

Ní chisteoidh an BAI ach táirgeadh clár a dhéanfaidh craoltóir incháilithe a chraoladh. Ag céim an iarratais, is gnách go n-iarrfaidh an BAI go ginearálta ar iarratasóirí chun dearbhú a sholáthar go bhfuil comhaontú acu chun an clár a chraoladh ar aon dul le ceanglais na Scéime, e.g. slótán oiriúnach ama. Féadfaidh an comhaontú seo bheith faoi réir chistiú an BAI a fháil agus seachadadh inghlactha an chláir.

I gcomhréir leis na forálacha reachtúla, níl fáil ar mhaoiniú ach le haghaidh clár a dhéanfaidh craoltóirí áirithe a chraoladh, amhail a shonraítear a leanas:

Teilifís: ní mór dó seo bheith ar sheirbhís teilifíse saor in aisce, amhail a shainítear in Alt 153³ den Acht Craolacháin 2009, a dhéanann foráil do chlúdach nach mór uilíoch sa Stát, nó soláthraí oiriúnach líonra, amhail a shainítear in Alt 77(1) den Acht Craolacháin, 2009, nó córas MMD mar chuid de chonradh um sholáthar ábhar pobail faoi Alt 72 den Acht Craolacháin, 2009.

³ Ciallaíonn seirbhís teilifíse saor in aisce; seirbhís chraolacháin teilifíse nach ngearrann an soláthraí táille d'fhonn an tseirbhís sin a sholáthar, agus a bhfuil ar fáil do 90 faoin gcéad de dhaonra an Stáit ar a laghad.

Raidió: ní mór seo a sholáthar ar sheirbhísí craolacháin fuaim, amhail a shainítear in Acht 2009 faoi chonradh a dhéanann an tÚdarás, nó a oibríonn RTÉ.

Tá an ceart á chosaint ag an BAI chun an ceanglas a bhaineann le “litir ó chraoltóir” ag céim an iarratais a chealú i dtaca le hiarratais nó babhtaí áirithe má bhíonn siad sásta go gcabhróidh sé sin le cuspóirí na Scéime a bhaint amach.

Ceadaíonn an BAI i bprionsabal leithdháileadh cláir tríd bpictiúrlann nó ar an ngréasán (ina n-iomláine nó ina bpáirt) sula gcaoltar ar an teilifís nó ar an raidió iad. Tá dualgais ar leith ag baint leis na nósanna ‘pictiúrlann chun tosaigh’ agus ‘digiteach chun tosaigh’ mar a leagtar amach sna cáipéisí treoracha don Scéim.

(b) Buaic-Chraolachán

I gcomhréir leis na forálacha reachtúla, ní mór gach clár a chraoladh ag buaic-amanna. Is é an sainmhíniú a thugann an BAI ar bhuaic-amanna féachana agus éisteachta:

Teilifís - 18.00 – 23.30

Raidió - 07.00 – 21.00

Sonraítear na heisceachtaí leis an bprionsabal seo thíos:

- (i) Tá cláir do leanaí díolmhaithe ón gceanglas buaic-ama sa chás nach gcaoltar na cláir sin ar chainéal tiomnaithe do leanaí. Saineoidh an BAI an buaic-am do na cainéil sin agus breithniú á dhéanamh aige ar thosca amhail cineál an chainéil agus na cláir a bhfuiltear ag tacú leo. Ní áiríonn an díolúine ghinearálta sin an tréimhse 00.00-07.00.
- (ii) Tá cláir oideachasúla (lena n-áirítear cláir do dhaoine fásta/cláir litearthacht na meán ach gan a bheith teoranta dóibh) díolmhaithe ó bhuaic-am. Ní áiríonn an díolúine ghinearálta sin an tréimhse 00.00-07.00.
- (iii) Is go dtí meán oíche a shíntear an ceanglas buaic-ama le haghaidh clár a chraoltar i nGaeilge (cibé acu ar an raidió nó ar an teilifís a chraoltar iad) agus le haghaidh cláir fadfhoirme ar an teilifís.

(c) Rochtain

D’fhonn tuiscint agus taitneamh a éascú ar chláir theilifíse ag daoine atá bodhar nó ag a bhfuil deacrachtaí éisteachta, ní mór go ndéanfaidh gach clár cistithe forálacha le haghaidh fotheidealú. Ba cheart go gcloífeadh an fotheidealú a sholáthraítear le Treoirlínte Fotheidealaithe an BAI. Tá sé beartaithe go gcaolfaí na fotheidil lena ngabhann gach uair a chraoltar an clár cistithe.

Tá fáil ag iarratasóirí ar chistiú ar mian leo Teanga na Comharthaíochta agus/nó seirbhísí clostuaisce a sholáthar. Baineann tábhacht leis na seirbhísí seo lena éascú do dhaoine atá bodhar nó dall nó a bhfuil radharc páirteach na súl acu taitneamh a bhaint as cláir theilifíse. Tá treoirlínte ag an BAI a bhaineann le gach ceann de na seirbhísí seo. Níl na seirbhísí seo éigeantach faoi láthair laistigh den Scéim, beidh sé de chuspóir ag an BAI, áfach, i gcaitheamh na Scéime seo, dreasacht a dhéanamh dá gcuimsiú, sa chás cuí, sna hiarratais a gheofar.

(d) Eisiámh

Ní bheidh cistiú ar fáil chun maoiniú a dhéanamh don mhéid a leanas:

- Gníomhaíochtaí nach mbaineann go díreach le déanamh clár nó seachadadh.
- Chun trealamh nó áitreabh (cistiú caipitiúil) a cheannach⁴.
- Dímheas.

4.5 Rochain Phoiblí ar Chláir Mhaoinithe

Cuid de phríomhchuspóir an BAI is ea rochtain phoiblí ar chlársceidealú faoin scéim agus fiosróidh an BAI bealaí lena chinntiú go bhfuil fáil ar an ábhar ar bhonn leanúnach don lucht féachana. Déanfar an ghníomhaíocht seo a chistiú ón gCiste Craolacháin. Rinneadh an clársceidealú go léir a maoiníodh trí *Fuaim agus Fís 1, 2 agus 3* a chartlannú le hInstitiúid Náisiúnta na Scannán, Éire agus is féidir é a rochtain ansin. Déanfar an lánas a mhaoinítear trí *Fuaim agus Fís 4* a chartlannú le hInstitiúid Náisiúnta na Scannán, Éire, freisin.

4.6 Beartais Choimhdeacha

Cuirfidh an BAI na bearta coimhdeacha siúd i bhfeidhm amhail a mheasann siad is gá chun tacú le baint amach chuspóirí na scéime seo. D'fhéadfadh sé sin na nithe seo a leanas a éascú cé nach bhfuil sé teoranta dóibh: bearta a chabhróidh le craoltóirí pobail na hoibleagáidí leasa shóisialta, nó beartais d'fhonn tacú le litearthacht daoine fásta/nó litearthacht sna meáin nó tograí ar shaincheisteanna domhanda, a chomhlíonadh agus/nó roinnt tacaíocht forbartha a sholáthar chun dul i ngleic le téamaí, seánraí nó formáidí nach ndéantar dóthain ionadaíochta dóibh sna hiarratais ghinearálta a fhaightear agus/nó comhpháirtíochtaí a chruthú le forais den tuaraim céanna.

5. Maoiniú

5.1 Leithdháileadh Cistí faoi Fuaim agus Fís 4

Is í an choibhéis reatha idir cistiú teilifíse agus raidió 85%:15%. Agus aird ar an difreálach ard costais idir léiriú teilifíse agus raidió, meastar go bhfuil an choibhéis sin oiriúnach den chuid is mó ag an am seo. Déanfaidh an BAI monatóireacht ghníomhach agus athbhreithniú ar an gcoibhéis sin thar shaolré na scéime ó thaobh na gculpóirí de agus déanfar athrú uirthi, más gá. Dá bhrí sin, féadfaidh an BAI beartais tacaíochta maoinithe a chur ar bonn d'fhonn cuidiú le forbairt na craoltóireachta, mar aon le craoltóirí áitiúla agus pobail.

Leithdháilfear maoiniú 20% - 25% ar a laghad ar chláir i nGaeilge.

5.2 Uaschéatadán maoinithe ar fáil

Go ginearálta, leithdháileann an BAI deontais faoi *Fuaim agus Fís 4* a léiríonn a mhéid le 95% de na costais incháilithe don chlár. Ceanglaítear ar iarratasóirí sonraí iomlána a sholáthar maidir leis an leibhéal agus foinse mhaoinithe eile do gach gné den bhuiséad. Cuireann an mhairtís a leanas sampla ar fáil de na céatadáin fhéideartha atá le leithdháileadh:

⁴ D'fhéadfadh roinnt costais chaipitil bheidh i dteideal maoinithe, áfach, más craoltóir pobail nó grúpa pobail atá gníomhach i léiriúchán cláir an t-iarratasóir. Déanfar measúnú ar bhonn cás ar chás.

Cláir Raidió

Bronnadh íosta	Bronnadh uasta	Ní léireoidh an deontas a bhronnfar níos mó ná an céatadán a leanas den bhuiséad iomlán
	€20,000	A mhéid le 95%
€20,001	€40,000	A mhéid le 90%
€40,001	€55,000	A mhéid le 85%
Os cionn €55,001		Beidh idirghabháil le déanamh ar bhonn cás ar chás ach ní sháróidh sé 85%.

Cláir Teilifíse, scannáin san áireamh

Bronnadh íosta	Bronnadh uasta	Ní léireoidh an deontas a bhronnfar níos mó ná an céatadán a leanas den bhuiséad iomlán
	€50,000	A mhéid le 95%
€50,001	€250,000	A mhéid le 90%
€250,001	€750,000	A mhéid le 85%
Os cionn €750,001		Beidh idirghabháil le déanamh ar bhonn cás ar chás ach ní sháróidh sé 85%.

5.3 Dualgais i dtaca le cúnamh Stáit do shaothair chlosamhairc san AE

Faoi rialacháin an Choimisiúin Eorpaigh (CE) i dtaca le cúnamh stáit a sholáthar do scannáin agus do shaothair chlosamhairc eile, déantar teorainn 50% a leagan ar dhéine incheadaithe uasta fóirdheontais. Ghlac an Coimisiún Eorpach leis go dtagann na cláir a shonraítear faoin Acht Craolacháin, 2009 faoi na trí eisiaim leis an uasmhéid 50% a chuimsítear i dtreoirlínte an CE. Baineann an t-eisiaim seo le cláir atá deacair le déanamh, a bhfuil buiséad íseal acu nó a ghníomhaíonn in aghaidh an tsínte theoranta gheografaigh atá ag roinnt teangacha agus cultúr. Leagtar amach réasúnaíocht an BAI faoin eisiaim seo thíos.

(i) *Deacair le déanamh*

Baineann tábhacht chultúrtha leis na limistéir théamacha a shonraítear san Acht ach tharlódh nach bhfuil siad inmharthana nó mealltach i dtaobh cúrsaí tráchtála de. Dírítear fócas *Fuaim agus Fís 4* ar chláir ardchaighdeáin nach bhfuil á dtáirgeadh agus á gcráladh faoi láthair do lucht féachana Éireannach.

(ii) *Buiséad Íseal*

Ceanglaíonn maoiniú cláir faoi *Fuaim agus Fís 4* go gcáilítear an clár amhail buiséad íseal a bheith aige d'fhonn cistiú Cúnamh Stáit a fháil os cionn 50% den bhuiséad iomlán. I gcomhthéacs na hÉireann, is í tuairim an BAI go gcaithfí leis an méid cistiú le haghaidh clár faoin mairtís thuas amhail bheith íseal, agus go gcáileofaí é, dá bharr, don díolúine i leith na rialacha Cúnamh Stáit.

(iii) *Gníomhú in aghaidh an tsínte theoranta gheografaigh atá ag roinnt teangacha agus cultúr*

Ceanglaíonn an tAcht Craolacháin, 2009 ar chistiú a sholáthar do chláir ar théamaí luaite a bhaineann le cultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann, agus go háirithe, do thacaíocht clár sna limistéir théamacha seo sa Ghaeilge. Ghlac an Coimisiún Eorpach leis go bhfuil

“cúrsaíocht theoranta... laistigh den AE agus de mhargaí an domhain” ag na “táirgí cultúrtha” seo agus go bhfuil siad i dteideal déine chúnaimh sa bhreis ar 50% a fháil.

Anuas air sin, forálann rialacháin an AE go bhféadfadh ballstáit a cheangal go dtitfidh íosleibhéal gníomhaíocht táirgthe amach ina gcríoch d’fhonn cáiliú le haghaidh cúnamh deontais. I gcás saothar deacair nó saothair ísealbhuiséid, nó i gcás saothar a chuireann an Ghaeilge chun cinn, ceanglaíonn an BAI go ginearálta go gcaitear 160% den chúnaimh deontais laistigh de chríoch Phoblacht na hÉireann. I gcásanna ina bhfuil an cúnamh a sholáthraíonn an BAI os cionn 50% den bhuiséad iomlán léirithe, ceanglaíonn an BAI go gcaitear 80% den bhuiséad iomlán léirithe laistigh d’Oileán na hÉireann.

D’fhéadfadh leibhéal níos ísle bheith inghlactha i gcásanna áirithe, mar shampla, nuair is ann do chúiseanna inchosanta eagarthóireachta nó nuair a bhíonn coimhlint idir ceanglais an BAI agus ceanglais na gcisteoirí eile.

5.4 Babhtáí Maoinithe

Go ginearálta, leithdháilfidh an BAI maoiniú agus trí úsáid a bhaint as córas babhtáí cistithe. Braitheann an líon babhtáí cistithe ar réimse tosca, lena n-áirítear riachtanais oibríochtúla don BAI.

5.5 Maoiniú do chéimeanna eile den phróiseas léiriúcháin

Ní sholáthraítear maoiniú a leithdháiltear maidir le clársceidealú raidió agus teilifíse faoi *Fuaim agus Fís 4* ach amháin maidir le clársceidealú ar dóigh leis an BAI a dhéanfar a chraoladh. Ní chuireann an BAI, go ginearálta, ar an ábhar sin, fóirdheontas ar tairiscint ach do chéim tháirgthe déanamh cláir. Féadfaidh an BAI, áfach, faoi chúinsí teoranta, cistiú a leithdháileadh maidir le céimeanna eile táirgthe nuair a bhíonn an BAI sásta go dteastaíonn an tacaíocht sin chun cuspóirí na scéime a chomhlíonadh agus go gcomhlíonann an clársceidealú ábhartha gach critéir incháilitheachta eile.

5.6 Aisghabháil maoinithe

Go ginearálta, áireoidh an BAI clásal aisghabhála i ngach Conradh a dhéantar faoi *Fuaim agus Fís 4*. Déanfar an maoiniú aisghafa go léir a athshannadh go díreach isteach sa Chiste Craolacháin agus beidh fáil air íoc amach breise a dhéanamh.

5.7 Aitheantas ar mhaoiniú

Ceanglaítear ar iarratasóirí a bhfuil maoiniú á fháil acu ón BAI, de réir conartha, chun an tacaíocht seo a aithint go foirmiúil i bhformáid is inghlactha leis an Údarás. Tá an ceart á chosaint ag an Údarás chun treoirínte a eisiúint d’iarratasóirí ina sonraítear na ceanglais ghonta ina leith seo.

6. Iarratas, Measúnú agus Bronnadh an mhaoinithe

Is é an príomhábhar buartha don BAI go mbíonn na próisis iarratais, mheasúnaithe agus bhronnta trédhearcach, cothrom agus infhíoraithe. Chomhaontaigh agus d’oibrigh an BAI prionsabail fhairsinge maidir leis na próisis seo, faoi mar a leagtar amach thíos. Cuirfidh an BAI faisnéis maidir leis na próisis agus na nósanna imeachta chun iarratais a dhéanamh, an próiseas measúnaithe, conraitheoireacht agus íoc amach ar fáil go poiblí.

6.1 An Próiseas Iarratais

Foilseoidh an BAI faisnéis ar ghníomhaíochtaí maoinithe atá ag teacht aníos agus áireofar leis seo: sonraí ar conas aighneachtaí a dhéanamh, faisnéis faoi incháilitheacht, amfhrámaí iarratais, sonraí faoi chritéir mheasúnaithe agus faisnéis fhorlíontach eile de réir mar a mheastar atá oiriúnach.

6.2 An Próiseas Measúnaithe

Is éard atá sa phróiseas measúnaithe le haghaidh *Fuaim agus Fís 4* na ceithre chéim a leanas:

6.2.1 Réamh-mheasúnú

Is é cuspóir an réamh-mheasúnaithe a chinntiú go bhfuil an t-iarratasóir incháilithe le haghaidh maoiniú faoin scéim. Is é an fócas anseo a chinntiú gur baineadh amach na critéir íosta agus gur cuireadh an cháipéisíocht riachtanach go léir isteach. Díchálítear aon iarratais nach n-éiríonn leo sa chéim mheasúnachta tosaigh agus ní bhíonn siad faoi réir breis breithniú.

6.2.2 Measúnú Cáilíochtúil

Déantar measúnú ar gach iarratas ar a bhfiúntas féin i gcomhthéacs chuspóirí na scéime agus na gcritéir measúnaithe a leagtar amach i dtreoircháipéis an BAI, a foilsíodh d'fhonn tacú le hiarratasóirí agus iad a chur ar an eolas agus iad ag seoladh achainí isteach maidir le *Fuaim agus Fís 4*.

6.2.3 Measúnú Straitéiseach

I gcásanna ina sáraíonn líon na n-iarratas incháilithe an maoiniú atá ar fáil, eagróidh an BAI céim mheasúnachta eile. Díreoidh seo ar chothromaíocht a bhaint amach sa phacáiste foriomlán de thionscadail mhaoinithe i gcomhthéacs chuspóirí na scéime. Anuas air sin, déanfar breithniú ar na moltaí le haghaidh na céime cáilíochtúla anseo. Déantar moltaí deiridh a chur faoi bhráid an údaráis, ansin, lena ndaingniú.

6.2.4 Daingniú Foirmeálta

Sa chéim dheiridh, déanann an tÚdarás cinntí deiridh ar na hiarratais, agus tugann said i gcuntas aon mholadh a n-eascaíonn ó na céimeanna measúnaithe roimhe sin.

6.3 An Próiseas Bronnta

Sa chás gur fhaomh an BAI iarratas ar mhaoiniú, beidh na céimeanna a leanas i gceist:

- i. Cuireann an BAI an t-iarratasóir ar an eolas faoin gcinneadh, agus leagtar amach aon choinníoll/na coinníollacha a bhaineann leis an tairiscint.
- ii. Cuirfidh an BAI liosta poiblí ar fáil ar thairiscintí maoinithe a dhaingníonn an tÚdarás.
- iii. Ní mór don iarratasóir rathúil dearbhú go bhfuil sé/sí ag glacadh leis an tairiscint mhaoinithe mar aon le haon choinníoll a bhaineann leis ag an BAI.
- iv. Ceanglaítear ar iarratasóir rathúil iontráil i gcomhaontú conarthach leis an BAI, ar na téarmaí a shonraíonn an BAI. I measc na dtéarmaí siúd tá sceideal a bhaineann le tarraingt anuas maoiniú ag iarratasóir.

Riartar cistí ag an BAI i gcomhréir le téarmaí an chomhaontaithe chonarthaigh.

Sa chás gur dhiúltaigh an BAI iarratas ar mhaoiniú, cuirtear é sin in iúl d'iarratasóirí ar bhonn aonair agus cuirtear faisnéis ar fáil dóibh ar dhul chun cinn a n-iarratais sa phróiseas measúnaithe.

Chomh maith leis sin, forbróidh an BAI córas pointe caighdeánaithe d'fhonn cuidiú le measúnú na n-iarratas agus d'fhonn aiseolas a thabhairt d'iarratasóirí.

7. Athbhreithniú ar *Fuaim agus Fís 4*

Amhail a fhoráiltear faoi Alt 158 den Acht Craolacháin, 2009, déanfaidh an BAI athbhreithniú ar oibriú, éifeachtacht agus tionchar *Fuaim agus Fís 4* gach trí bliana, nó ag aon tráth eile a d'fhéadfadh an tAire a iarraidh, agus tuairisc scríofa a dhéanamh don Aire ar an athbhreithniú.

Is é cuspóir an athbhreithnithe sin, rath *Fuaim agus Fís 4* a thomhas i leith a cuid cuspóirí, tathag na Scéime le linn a saolré agus sa todhchaí a mheas, agus aird á thabhairt ar shíorathrú na meán, na bealaí ina mbíonn daoine ag úsáid na meán agus an chaoi a bhíonn sé seo ag athrú i measc luch féachana/éisteacha in Éirinn, ach go háirithe i measc aon aos óig. D'fhonn bheith in ann tabhairt faoi athbhreithniú bríoch, déanann an BAI monatóireacht ar gach gné den scéim ar bhonn leanúnach.

8. Aguisín 1 – Creat Reachtaíochta

Forálann an tAcht Craolacháin, 2009 an chreatlach reachtaíochta le haghaidh *Fuaim agus Fís II*. Luaitear thíos na hailt ábhartha den reachtaíocht.

Alt 154(1)

Réiteoidh agus cuirfidh an tÚdarás scéim nó líon scéimeanna faoi bhráid an Aire lena f(h)aomhadh chun cistí a dheonú chun tacú le gach ceann díobh seo a leanas nó le haon cheann díobh:

(a) Cláir nua theilifíse nó chraolacháin fuaim, lena n-áirítear príomhscannáin, beochan agus dráma ar chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann, lena n-áirítear;

- (i) Stair (lena n-áirítear stair a bhaineann le ceantair, grúpaí nó gnéithe d'eispéireas, gníomhaíocht nó tionchar ar leith),
- (ii) Foirgnimh stairiúla,
- (iii) An comhshaol nádúrtha,
- (iv) Oidhreacht tíre, tuaithe agus dúchais,
- (v) Na healaíona traidisiúnta agus comhaimseartha,
- (vi) An Ghaeilge agus
- (vii) Eispéireas na hÉireann i gcomhthéacsanna Eorpacha agus idirnáisiúnta,

(b) Cláir nua theilifíse nó chraolacháin fuaim chun feabhas a chur ar litearthacht daoine fásta nó na meán,

(c) Cláir nua theilifíse nó chraolacháin fuaim chun feabhas a chur ar litearthacht daoine fásta nó na meán,

(d) Cláir faoi (a), (b) agus (c) sa Ghaeilge.

Alt 154(2)

Ní fhéadfaidh scéim-

(a) Ach cláir theilifíse a chistiú atá faoi fho-alt (1) a chraoltar –

- (i) Ar sheirbhís teilifíse saor in aisce a sholáthraíonn clúdach nach mór uilíoch sa Stát, nó,
- (ii) Ar sholáthraí oiriúnach líonra nó córas MMD mar chuid de chonradh um sholáthar ábhar pobail faoi Alt 72,

agus a chraoltar le linn na mbuaic-amanna féachana, seachas i gcás clár do leanaí; cláir oideachasúla; nó clár i nGaeilge a chraolann craoltóirí tráchtála agus pobail;

(b) Ach cláir chraolacháin fuaim a chistiú faoi fho-alt (1) a sholáthraíonn seirbhísí craolacháin fuaim faoi chonradh a rinne an tÚdarás nó a oibríonn RTÉ a chraoltar le linn na mbuaic-amanna féachana, seachas i gcás clár do leanaí nó cláir oideachasúla nó clár i nGaeilge a chraolann craoltóirí tráchtála agus pobail.

(c) Cistiú a sholáthar do chláir, a chuirtear le chéile go príomha ar mhaithe le nuacht nó cúrsaí reatha. Alt 154(3). Féadfaidh scéim soláthar a dhéanamh don mhéid a leanas:

- (i) Déanamh iarratas ag daoine ar chistiú faoi scéim
- (ii) Téarmaí agus coinníollacha ginearálta cistithe, nó
- (iii) Go ndíreofar cistiú i mbliain ar leith ar an méid a leanas-
 - Aicmí áirithe de chláir theilifíse nó chraolacháin fuaimne dá dtagraítear i bhfo-alt (1), lena náirítear ach gan bheith teoranta do chláir de chineál nó d'ábhar sonraíthe, nó a chraoltar trí mheán ar leith (lena n-áirítear meáin de chineál áitiúil nó réigiúnach, ar nós teilifís nó raidió pobail) nó,
 - Aicmí ar leith de thionscadail dá dtagraítear i bhfo-alt (1)(e) in Alt 154(4)

Féadfaidh an tÚdarás na téarmaí nó coinníollacha áirithe siúd a cheangal le haon chistiú ar leith a mheasann siad is cuí faoi na cúinsí.

Alt 154(5)

Féadfaidh an tÚdarás, agus scéim á réiteach acu, aird a bheith acu ar riachtanais forbartha craoltóirí pobail.

Alt 154(6)

Beidh aird ag an Údarás, agus scéim á réiteach acu, ar thuiscint agus ar thaitneamh a bhaint as cláir theilifíse faoin Scéim ag daoine atá bodhar nó a bhfuil deacrachtaí éisteachta acu.

Alt 155 (1)

Is iad cuspóirí scéime maidir le cláir dá dtagraítear in Alt 154(1)(a) -

- (a) Cláir ardchaighdeán a fhorbairt, bunaithe ar chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann,
- (b) Na cláir seo a fhorbairt as Gaeilge,
- (c) An fháil ar chláir dá dtagraítear in ailt (a) agus (b) a mhéadú don lucht féachana sa Stát,
- (d) Ionadaíocht a dhéanamh d'éagsúlacht chultúr agus oidhreacht na hÉireann,
- (e) Oidhreacht bhéil na hÉireann agus gnéithe d'oidhreacht na hÉireann a thaifeadadh atá ag imeacht i léig, atá faoi bhagairt, nó nár taifeadadh roimhe seo, agus
- (f) Craolachán áitiúil agus pobail a fhorbairt.

Alt 155(3)

Beidh aird ag an Údarás, agus scéim á réiteach acu agus breithniú ar bun acu ar iarratais ar chistiú, ar chuspóirí scéime.

Alt 158(1)

Déanfaidh an BAI athbhreithniú ar oibriú, éifeachtacht agus tionchar scéime tráth nach déanaí ná trí bliana tar éis an tAcht seo a rith, agus ag gach trí bliana dá éis sin, nó ag aon tráth eile a d'fhéadfadh an tAire a iarraidh, agus tuairisc scríofa a dhéanamh don Aire ar an athbhreithniú.

2-5 Plás Warrington,
Baile Átha Cliath 2, Éire
2-5 Warrington Place,
Dublin 2, Ireland

T: + 353 (0)1 644 1200
F: + 353 (0)1 644 1299
E: info@bai.ie
W: www.bai.ie